

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/14/2011
Identifikačné číslo spisu:	9011899832
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Švecová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9011899832.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej Slovenskej republiky, za ktorú koná Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 14, proti povinnému J. U., bývajúcemu v U., o vymoženie 99,58 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 37 Er 6415/2006, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 3. mája 2011 sp. zn. 19 CoE 258/2010 a uzneseniu Okresného súdu Bratislava II z 11. novembra 2009 č.k. 37 Er 6415/2006-9, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 3. mája 2011 sp. zn. 19 CoE 258/2010 a uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 11. novembra 2009 č.k. 37 Er 6415/2006-9 z r u š u j e a vec vracia Okresnému súdu Bratislava II na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Oprávnená návrhom na vykonanie exekúcie podaným 26. októbra 2006 Exekútorskému úradu Bratislava II súdnemu exekútorovi Bc. Vladimírovi Usačevovi sa domáhala núteného uspokojenia peňažnej pohľadávky 3 000 Sk (99,58 €) s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol rozkaz o uložení sankcie za dopravný priestupok právoplatný 1. decembra 2004 a vykonateľný 16. decembra 2004.

Okresný súd Bratislava II vydal 3. januára 2007 poverenie číslo 5102028369* na vykonanie exekúcie pre vymoženie 3 000 Sk a trov exekúcie súdnemu exekútorovi Bc. Vladimírovi Usačevovi.

Okresný súd Bratislava II uznesením z 11. mája 2009 č.k. 37 Er 6415/06-6 exekúciu podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej Exekučný poriadok) zastavil v dôsledku straty účinnosti exekučného titulu pre uplynutie trojročnej prekluzívnej lehoty na vykonanie rozhodnutia o uložení pokuty za priestupok (§ 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zmien a doplnkov).

Následne Okresný súd Bratislava II uznesením z 11. novembra 2009 č.k. 37 Er 6415/2006-9 uložil oprávnenej povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy za výkon exekučnej činnosti v sume 47,80 €

do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vychádzal z aplikácie ustanovenia § 203 ods. 1 vety prvej Exekučného poriadku, podľa ktorej, ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. Z uplatnenej odmeny súd priznal súdnemu exekútorovi náhradu trov exekúcie 47,80 € s odôvodnením, že počas exekúcie došlo k preklúzii práva z exekučného titulu a preto oprávnená od začiatku exekučného konania znáša riziko neúspešnej exekúcie.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Bratislave uznesením z 3. mája 2011 sp. zn. 19 CoE 258/2010 uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 O.s.p.); povinnému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzal z toho, že k zastaveniu exekúcie došlo zavinením oprávnenej pre márne uplynutie času (prekluzívnej lehoty) - ako objektívnej kategórie, čo nemožno pričítať na ťarchu povinného. Zodpovednosť za výsledok exekúcie nesie oprávnená, ktorej súd prvého stupňa správne uložil povinnosť nahradiť trovy exekúcie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu a uzneseniu súdu prvého stupňa o trovách exekúcie podal na podnet oprávnenej mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky z dôvodu, že tieto spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a preto ich navrhol zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvého stupňa. Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie podľa § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Toto zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v § 197 Exekučného poriadku, podľa ktorého náklady na výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie tohto ustanovenia prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov, a to, že exekučné konanie bolo zastavené zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Podľa názoru generálneho prokurátora v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom ustanovený predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie uvedenej výnimky. Pokiaľ oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla ovplyvniť dĺžku trvania exekučného konania. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný exekúciu zastaviť z úradnej povinnosti. Náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, čo však musí byť v exekučnom konaní preukázané. V uvedenom smere súd prvého stupňa nezdôvodnil aplikáciu predmetného ustanovenia a odvolací súd v odôvodnení konštatoval iba to, že zastavenie exekúcie nezavinil povinný. V uvedenej exekučnej veci súd a ani súdny exekútor existenciu majetku na strane povinného na uhradenie trov exekúcie neskúmali. Vychádzajúc z uvedeného generálny prokurátor vyslovil právny názor, že ak nie sú splnené zákonné podmienky ustanovené v § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku a návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dôvodne, trovy exekučného konania uhrádza povinný podľa ustanovenia § 197 ods. 1 Exekučného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g ods. 1 O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutia okresného súdu a krajského súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je dôvodné.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

1. Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 vetu druhú O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Existenciu vád konania v zmysle § 237 O.s.p. generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

2. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné vady, okrem vád uvedených v § 237 O.s.p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dovolacom konaní ale nevyšla najavo žiadna takáto vada.

3. Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Dovolateľ vytýka predmetnú vadu pri právnom posúdení veci dôvodne.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymożenie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

Ustanovenia § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhrádza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie; súd však uváži, ktoré trovy potreboval oprávnený na účelné vymáhanie nároku, a či mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie (§ 203 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku teda umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť

zásadu ustanovenú v § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, t.j. že náklady súdneho exekútora uhrádza povinný a povinnosť nahradiť trovy exekúcie uložiť oprávnenému. Podmienkou takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného (porovnaj obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 11/2009, sp. zn. 4 M Cdo 11/2008, sp. zn. 5 M Cdo 20/2011, sp. zn. 6 M Cdo 4/2010 a sp. zn. 7 M Cdo 13/2011).

Povinnosť oprávnenej nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi v dovolateľom napadnutom rozhodnutí exekučný súd (súd prvého stupňa) vyvodil z ustanovenia § 203 ods. 2 vety prvej Exekučného poriadku zohľadňujúc pritom skutočnosti vedúce k zastaveniu exekúcie v tomto prípade - stratu účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty, t.j. že po vydaní exekučného titulu zaniklo právo ním priznané - i keď takto označená (aplikovaná) právna norma dovoľuje zaviazat' oprávneného na náhradu trov exekúcie vtedy, ak k zastaveniu exekúcie došlo v dôsledku, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ exekučný súd povinnosť náhrady trov exekúcie vyvodzoval z ustanovenia § 203 ods. 2 vety prvej za predpokladu, že dôvodom zastavenia exekúcie nebol nedostatok majetku povinnej v zmysle § 57 ods. 1 písm. h/ Exekučného poriadku, dopustil sa nesprávneho právneho posúdenia v tom, že na vec neaplikoval správnu právnu normu. Je nesporné, že dôvodom zastavenia exekúcie bolo uplynutie prekluzívnej lehoty pre vykonanie rozhodnutia (viď uznesenie Okresného súdu Bratislava II z 11. mája 2009 č.k. 37 Er 6415/2006-6), nie však nemajetnosť povinného. Pokiaľ bolo (bez ďalšieho) v odvolacom konaní ako vecne správne potvrdené predmetné uznesenie o trovách exekúcie v zmysle podľa § 219 O.s.p., potom ani rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva na správnom právnom posúdení veci. Totiž ani z obsahu potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva použitie iného (než súdom prvého stupňa označeného) zákonného ustanovenia - § 203 ods. 2 vety druhej Exekučného poriadku.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa spočívajú v nesprávnom právnom posúdení veci. Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonnom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia v zmysle § 243b ods. 2 až 4 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok